

## Υπόθεση T-352/94

### Mo och Domsjö AB κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Ανταγωνισμός — Άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ —  
Καταλογιστόν της παραβατικής συμπεριφοράς — Αγορά  
του οικείου προϊόντος — Ανταλλαγή πληροφοριών — Διαταγή —  
Πρόστιμο — Επιμέτρηση — Αιτιολογία — Ελαφρυντικές περιστάσεις»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο πενταμελές τμήμα) της 14ης Μαΐου 1998 ... II - 1996

### Περίληψη της διατάξεως

1. Πράξεις των οργάνων — Αιτιολογία — Υποχρέωση — Έκταση  
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 190)
2. Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Ανακοίνωση των αιτιάσεων — Υποχρεωτικό περιεχόμενο — Μη κοινολόγηση στις επιχειρήσεις ορισμένων στοιχείων — Τελική απόφαση της Επιτροπής στηριζόμενη εν μέρει στα στοιχεία αυτά — Προσβολή των δικαιωμάτων του αμυνόμενου — Η απόφαση έγκυρη στο σύνολό της — Εξέταση από το Πρωτοδικείο του βασίμου της αποφάσεως — Εκτίμηση των αμφισβητούμενων στοιχείων — Δεν επιτρέπεται  
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 19 § 1· κανονισμός 99/63 της Επιτροπής, άρθρο 4)

3. Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Απόφαση της Επιτροπής διαπιστώνουσα την παράβαση — Διάπραξη παραβάσεων από θυγατρική ομίλου επιχειρήσεων — Απόφαση έχουσα ως αποδέκτρια τη μητρική εταιρία — Επίκληση υπ' αυτής του λόγου ακυρώσεως ότι δεν είναι η προσήκουσα αποδέκτρια της αποφάσεως — Παραδεκτή — Οικονομικές θεωρήσεις δεν ασκούν επωρρή  
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 173, εδ. 4)
4. Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Επιχείρηση — Έννοια — Οικονομική ενότητα — Καταλογισμός των παραβάσεων  
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 85 § 1)
5. Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Συναίνεση στη σύσταση και τη συμμετοχή στις συναντήσεις ενός οργάνου, του οποίου οι επιχειρήσεις που το δημιούργησαν ε γνώριζαν και απεδέχοντο τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό — Περιοσάση από την οποία συνάγεται συμμετοχή στη σύμπραξη  
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 85 § 1)
6. Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Παύση των παραβάσεων — Επιβαλλόμενες στις επιχειρήσεις υποχρεώσεις — Αναλογικότητα — Κριτήρια  
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 3 § 1)
7. Πράξεις των οργάνων — Αιτιολογία — Υποχρέωση — Έκταση — Απόφαση επιβάλλουσα πρόστιμα σε πλείονες επιχειρήσεις λόγω παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού  
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 190· κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15)
8. Διαδικασία — Δικόγραφο της προσφυγής — Τυπικές προϋποθέσεις — Συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων λόγων — Ανάλογες προϋποθέσεις επί αιτιάσεων που προβάλλονται προς στήριξη λόγου ακυρώσεως  
(Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 44 § 1)
9. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Επιμέτρηση — Κριτήρια — Σοβαρότητα και διάρκεια των παραβάσεων — Στοιχεία εκτιμήσεως — Δυνατότητα αυξήσεως του επιπέδου των προστίμων προς ενίσχυση του αποτρεπτικού τους αποτελέσματος  
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2)
10. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Επιμέτρηση — Κριτήρια — Στάση της επιχείρησης κατά τη διοικητική διαδικασία — Οι μειώσεις προστίμων υπέρ των επιχειρήσεων που δεν αναγνώρισαν ρητά ότι τους πραγματικούς ισχυρισμούς της Επιτροπής είναι παράνομες — Μια επιχείρηση δεν μπορεί να επικαλεστεί την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως για να τύχει παράνομης μειώσεως  
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15)

11. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Επιμέτρηση — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Ελαφρυντικές περιστάσεις — Εφαρμογή αποτελεσματικού προγράμματος ευθυγραμμίσεως για τη συμμόρφωση προς τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού

(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15)

12. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Επιμέτρηση — Κριτήρια — Παρελθούσα συμπεριφορά της επιχειρήσεως

(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2)

1. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως σκοπό έχει να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της, το δε περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής εξαρτάται από τη φύση της περί ης πρόκειται πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε.

Και ναι μεν, δυνάμει του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή υποχρεούται να μνημονεύει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν την απόφασή της, και τις εκτιμήσεις που την ώθησαν στη λήψη της, δεν απαιτείται όμως να συζητεί όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα που ανέκλυψαν κατά τη διοικητική διαδικασία.

2. Η ανακοίνωση των αιτιάσεων πρέπει να εκθέτει τις αιτιάσεις κατά τρόπον αρκούντως σαφή, έστω και συνοπτικό, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να είναι σε θέση να αντιληφθούν για ποιες ενέργειες τους επέκρινε η Επιτροπή. Υπ' αυτήν και μόνο την προϋπόθεση μπορεί να γίνει δεκτό ότι η γνωστοποίηση αιτιάσεων μπορεί να

επιτελέσει τη λειτουργία την οποία της αναθέτουν οι κοινοτικοί κανονισμοί και η οποία συνίσταται στην παροχή όλων των αναγκαίων στοιχείων στις επιχειρήσεις, ώστε να μπορέσουν να αμυνθούν προσηκόντως πριν εκδώσει η Επιτροπή οριστική απόφαση.

Όταν ορισμένα στοιχεία δεν εκτίθενται ούτε στο κείμενο ούτε στα παραρτήματα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η δε ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν μπόρεσε, για τον λόγο αυτό, να υποβάλει λυσιτελώς τις παρατηρήσεις της επί των σχετικών πραγματικών στοιχείων, η Επιτροπή δεν δικαιούται να θεμελιώσει την απόφασή της στα στοιχεία αυτά. Αυτή όμως η προσβολή των δικαιωμάτων του αμυνόμενου δεν αρκεί αφ' εαυτής για να επηρεάσει το κύρος της αποφάσεως στο σύνολο της, εφόσον αυτή δεν έχει στηριχθεί μόνο στα στοιχεία αυτά. Το Πρωτοδικείο οφείλει να μη λάβει τα πραγματικά αυτά στοιχεία υπόψη κατά την εξέταση του βασίμου της αποφάσεως.

3. Μια επιχείρηση που κατονομάζεται, στο διατακτικό αποφάσεως της Επιτροπής, ως μετασχούσα σε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

έχει, για τον λόγο αυτόν, έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη διαπίστωση αυτή άσχετα από οποιαδήποτε οικονομική θεώρηση, διότι η εν λόγω διαπίστωση είναι, αν μη τι άλλο, ικανή να πλήξει τη φήμη της. Δύναται, επομένως, παραδεκτώς να υποστηρίξει ότι η απόφαση έπρεπε να απευθύνεται στην εταιρία του ίδιου ομίλου, της οποίας ανέλαβε εν συνεχεία τον έλεγχο, έστω και αν δέχεται ότι θα αναλάβει την ευθύνη της εταιρίας αυτής αν τελικά της επιβληθεί πρόστιμο.

4. Το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, απαγορεύοντας στις επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων, να συνάπτουν συμφωνίες ή να συμμετέχουν σε εναρμονισμένες πρακτικές που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, απευθύνεται σε οικονομικές μονάδες, εκάστη των οποίων περικλείει ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και αλων στοιχείων, τα οποία έχουν ταχθεί στη διαρκή επιδίωξη ορισμένου οικονομικού σκοπού, η οποία οργάνωση δύναται να συντελέσει στη διάπραξη παραβάσεως προβλεπομένης από τη διάταξη αυτήν.

Καλώς, επομένως, όταν στην παράβαση έχουν συνεργήσει περισσότερες της μιας επιχειρήσεις του ομίλου, ο δε όμιλος συνιστά μία και την αυτή επιχείρηση, η Επιτροπή απευθύνει την απόφαση περί διαπίστωσης της παραβάσεως στον ίδιο τον όμιλο, εκπροσωπούμενο από τη μητρική του εταιρία.

5. Το γεγονός ότι μια επιχείρηση έχει συναινέσει στη σύσταση και τη συμμετοχή στις συναντήσεις ενός οργάνου, του οποίου οι επιχειρήσεις που το δημιούργησαν εγνώριζαν και απεδέχοντο τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό, που συνίστατο ιδίως σε συζητήσεις για μέλλουσες ανατιμήσεις, συνιστά επαρκή λόγο για να γίνει δεκτό ότι η επιχείρηση αυτή ευθύνεται για συμπαιγνία ως προς τις τιμές.

6. Η εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 μπορεί να συνεπάγεται απαγόρευση εξακολούθησως ορισμένων δραστηριοτήτων, πρακτικών ή καταστάσεων που έχουν κριθεί παράνομες, αλλά και απαγόρευση παρόμοιας συμπεριφοράς στο μέλλον. Επί πλέον, κατά το μέτρο που η εφαρμογή της διατάξεως αυτής πρέπει να γίνεται σε συνάρτηση προς τη διαπιστωθείσα παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού, η Επιτροπή έχει την εξουσία να καθορίζει την έκταση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προκειμένου να τεθεί τέρμα στην εν λόγω παράβαση. Οι βαρύνουσες, όμως, κατ' αυτόν τον τρόπο τις επιχειρήσεις υποχρεώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το μέτρο που είναι ενδεδειγμένο και αναγκαίο για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός, δηλαδή η αποκατάσταση της νομιμότητας σε σχέση με τους κανόνες που παραβιάστηκαν.

Δεν πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 μια απαγόρευση που αποσκοπεί στην παρεμπόδιση της ανταλλαγής αμιγώς στατιστικών πληροφοριών μη εχουσών τον χαρακτήρα ατομικών ή δυναμένων να εξατομικευθούν πληροφοριών, εφόσον αφενός μεν από την απόφαση δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή θεώρησε αυτή καθαυτή την ανταλλαγή

στατιστικών στοιχείων ως παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, αφετέρου δε το γεγονός και μόνον ότι ένα σύστημα ανταλλαγής στατιστικών πληροφοριών ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για αντίθετους στον ανταγωνισμό σκοπούς δεν το καθιστά αντίθετο προς τη διάταξη αυτή, διότι, υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να διαπιστωθεί ότι αυτό παράγει συγκεκριμένα αντίθετα στον ανταγωνισμό αποτελέσματα.

7. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως σκοπό έχει να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της, το δε περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής εξαρτάται από τη φύση της περί ης πρόκειται πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε.

Προκειμένου περί αποφάσεως που επιβάλλει πρόστιμα σε πλείονες επιχειρήσεις λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να προσδιορίζεται ιδίως με γνώμονα το γεγονός ότι η σοβαρότητα των παραβάσεων πρέπει να αποδεικνύεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, και τούτο χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη.

Επί πλέον, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εφαρμόζει προς τούτο κάποιον συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο.

Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο αποτρεπτικός χαρακτήρας της δράσεως της Επιτροπής είναι εγγενής στην εξουσία της προς επιβολή προστίμων, αυτή δεν υποχρεούται να μνημονεύει ρητά αυτόν τον σκοπό στην απόφασή της.

Τέλος, η αιτιολογία αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνεται στο σώμα της αποφάσεως, ενώ εξηγήσεις παρεχόμενες μεταγενεστέρως από την Επιτροπή δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, πλην ειδικών περιστάσεων.

Όταν διαπιστώνει, σε μια απόφαση, παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού και επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που έχουν μετάσχει σ' αυτήν, η Επιτροπή οφείλει, εφόσον έχει λάβει κατά σύστημα υπόψη ορισμένα βασικά στοιχεία προς καθορισμό του ύψους των προστίμων, να μνημονεύει τα στοιχεία αυτά στο σώμα της αποφάσεως, ώστε να παρέχει στους αποδέκτες της τη δυνατότητα να επαληθεύουν αν το ύψος του προστίμου καθορίστηκε προσηκόντως και να εκτιμούν μήπως ασκήθηκε διάκριση.

8. Κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων λόγων. Η έκθεση αυτή πρέπει να είναι αρκετά σαφής και ακριβής, ώστε να μπορεί ο μεν καθού να

προετοιμάσει την άμυνά του, το δε Πρωτοδικείο να κρίνει την προσφυγή, ενδεχομένως χωρίς να χρειαστεί πρόσθετες πληροφορίες. Για τον λόγο αυτόν, το εν λόγω δικόγραφο πρέπει να διευκρινίζει σε τί συνίσταται ο λόγος ακυρώσεως στον οποίο στηρίζεται η προσφυγή, οπότε η αφηρημένη επίκλησή του δεν ικανοποιεί τις επιταγές του Κανονισμού Διαδικασίας. Ανάλογες επιταγές ισχύουν οσάκις προς στήριξη ενός λόγου ακυρώσεως προβάλλεται μια αιτίαση.

9. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα της παραβάσεως και η διάρκειά της. Συναφώς, η σοβαρότητα των παραβάσεων πρέπει να αποδεικνύεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιό της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, και τούτο χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη.

Κατά την εκτίμηση του γενικού επιπέδου των προστίμων, η Επιτροπή ευλόγως λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι εξακολουθούν να εμφανίζονται σχετικά συχνά κατάφωρες παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού και, επομένως, έχει τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος των προστίμων προκειμένου να ενισχύει το προληπτικό τους αποτέλεσμα. Κατά συνέπεια, το ότι η Επιτροπή επέβαλε στο παρελθόν πρόστιμα ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων δεν της στερεί τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος αυτό, εντός των ορίων που τίθενται με τον κανονισμό 17, αν

αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να κατοχυρωθεί η εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού.

Περαιτέρω, κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, η Επιτροπή δύναται να λάβει υπόψη τα μέτρα τα οποία έλαβαν οι επιχειρήσεις με σκοπό ν' αποκρύψουν την ύπαρξη συμπαιγνίας.

Τέλος, κατά τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων, η Επιτροπή δύναται να συνεκτιμά τη μακρά διάρκεια και τον κατάφωρο χαρακτήρα παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η οποία διαπράχθηκε παρά την προειδοποίηση την οποία θα όφειλε να συνιστά η προηγούμενη πρακτική των αποφάσεων της Επιτροπής.

10. Κατά την επιμέτρηση προστίμου λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία δικαιολογείται μόνον εάν η συμπεριφορά της κατηγορουμένης επιχείρησης διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως και, ενδεχομένως, τον τερματισμό της.

Εν προκειμένω, μια επιχείρηση που δηλώνει ρητά ότι δεν αμφισβητεί τους πραγματικούς ισχυρισμούς στους οποίους στηρίζει τις αιτιάσεις της η Επιτροπή ενδέχεται να θεωρηθεί ότι συμβάλλει στη διευκόλυνση του έργου της

Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού. Με τις αποφάσεις με τις οποίες διαπιστώνει παράβαση αυτών των κανόνων, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει ότι μια τέτοια συμπεριφορά συνιστά αναγνώριση των πραγματικών ισχυρισμών και, άρα, ως στοιχείο αποδείξεως του βασίμου αυτών. Μια τέτοια συμπεριφορά μπορεί, επομένως, να δικαιολογεί μείωση του προστίμου.

Άλλως έχουν τα πράγματα όταν μια επιχείρηση αμφισβητεί, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, τους βασικούς ισχυρισμούς που προβάλλει με αυτήν η Επιτροπή, δεν δίνει καμμία απάντηση ή απλώς δηλώνει ότι δεν λαμβάνει θέση επί των υπ' αυτής προβαλλομένων ισχυρισμών. Πράγματι, τηρώντας μια τέτοια στάση κατά τη διοικητική διαδικασία, η επιχείρηση δεν συμβάλλει στη διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής.

Επειδή οι μειώσεις προστίμου μπορούν να θεωρηθούν επιτρεπτές μόνον εφόσον οι οικείες επιχειρήσεις δηλώσουν ρητά ότι δεν αμφισβητούν τους πραγματικούς ισχυρισμούς, μια επιχείρηση που δεν τηρεί τέτοια στάση δεν μπορεί να αξιώσει μείωση λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία, διότι, και αν ακόμη υποτεθεί ότι, μειώνοντας τα πρόστιμα που επέβαλε σε άλλες επιχειρήσεις που επίσης δεν είχαν κάνει τέτοια ρητή δήλωση, η Επιτροπή εφάρμοσε παράνομο κριτήριο, η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως πρέπει να συνδυάζεται με

την τήρηση της αρχής της νομιμότητας, σύμφωνα με την οποία κανείς δεν μπορεί να επικαλείται υπέρ αυτού παρανομία που διαπράχθηκε προς όφελος τρίτου.

11. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, να μεν η εφαρμογή προγράμματος ευθυγραμμίσεως δείχνει τη βούληση της οικείας επιχείρησης να αποφύγει παραβάσεις στο μέλλον και αποτελεί, άρα, ένα στοιχείο που επιτρέπει στην Επιτροπή να εκπληρώνει καλύτερα την αποστολή της, που είναι ιδίως να εφαρμόζει στον ανταγωνισμό τις τιθέμενες στη Συνθήκη αρχές και να προσανατολίζει στην κατεύθυνση αυτή τις επιχειρήσεις, το γεγονός όμως και μόνον ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή έχει λάβει υπόψη, στην πρακτική των προηγούμενων αποφάσεών της, την κατάρτιση προγράμματος ευθυγραμμίσεως ως ελαφρυντική περίσταση δεν συνεπάγεται και υποχρέωσή της να ενεργήσει κατά τον ίδιο τρόπο και στη προκειμένη περίπτωση.

12. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει, στο παρελθόν, ότι μια επιχείρηση είχε παραβεί τους κανόνες ανταγωνισμού και της έχει, ενδεχομένως, επιβάλει κυρώσεις για τον λόγο αυτόν, μπορεί να ληφθεί ως επιβαρυντική για την επιχείρηση αυτή περίπτωση· αντιθέτως, η έλλειψη προηγούμενης παραβάσεως συνιστά κανονική περίσταση, την οποία η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη ως ελαφρυντική.